

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

15 OCTOBRE 1975

PROPOSITION DE LOI

relative au statut des éducateurs sociaux.

(Déposée par Mme Ryckmans-Corin.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les problèmes de l'éducateur social ont été posés devant l'opinion publique. L'importance de leur tâche devant les enfants en difficulté qu'ils doivent encadrer, les conditions de travail, les défauts de subsidiation entraînent des difficultés telles au niveau des maisons d'enfants que des solutions plus générales doivent être trouvées.

Un statut des éducateurs sociaux est important pour établir leur formation, leur promotion, la spécificité de leur tâche à l'intérieur des maisons d'enfants et leur situation vis-à-vis de leur travail, même si les commissions paritaires en régulent les conditions concrètes.

L'objet de cette proposition est, en tout premier lieu, de définir le rôle de l'éducateur social et sa fonction. Le texte se limite à la fonction de l'éducateur en «institution»; d'autres catégories d'éducateurs, tels que l'animateur de quartier, répondent à des critères différents.

Il convient ensuite de déterminer la formation qui sera exigée à l'avenir de l'éducateur social, et les conditions de son accès à des fonctions supérieures.

Il est en effet de l'intérêt des enfants et des éducateurs eux-mêmes que soient réglées toutes ces questions: c'est-à-dire qu'il leur soit permis, et par des cours de promotion sociale et par la valorisation de l'expérience acquise au cours des années de pratique, d'accéder aux fonctions d'éducateur, de telle manière que ce rôle soit rempli avec efficacité.

Il semble difficile de protéger le titre «d'éducateur», la notion en étant fort large, mais bien la profession comme telle. Il apparaît donc souhaitable qu'en cas d'adoption de cette proposition de loi, les ministères intéressés ne puissent agréer et subsidier les institutions que si le personnel répond aux critères mentionnés ci-dessus.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

15 OKTOBER 1975

WETSVOORSTEL

betreffende het statuut van de sociale opvoeders.

(Ingediend door Mevr. Ryckmans-Corin.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De problemen, waarmee de sociale opvoeders te kampen hebben, zijn genoegzaam bekend. Het belang van hun taak ten opzichte van de in moeilijkheden verkerende kinderen waarvan zij de leiding hebben, de arbeidsvoorwaarden, de tekortkomingen inzake subsidiering veroorzaken in de kindertehuizen zodanige moeilijkheden dat meer algemene oplossingen dienen te worden gevonden.

Een statuut is voor de sociale opvoeders van belang om hun opleiding, hun herwaardering, het eigen karakter van hun taak in de kindertehuizen en hun positie ten opzichte van hun werk vast te leggen, zelfs indien de paritaire commissies er de concrete voorwaarden van regelen.

Doel van dit wetsvoorstel is op de allereerste plaats de taak en de functie van de sociale opvoeder te bepalen. De tekst beperkt zich tot de functie van de in een «opvoedingsinstelling» werkzame opvoeder; andere opvoeders-categorieën zoals wijkanimators beantwoorden aan andere criteria.

Vervolgens dienen opleiding van de sociale opvoeder alsook de voorwaarden voor zijn toegang tot hogere functies te worden bepaald welke in de toekomst van hem gevuld zullen worden.

Het is immers in het belang van de kinderen en van de opvoeders zelf dat al die kwesties geregeld worden: via cursussen voor sociale herwaardering en door de valorisatie van de tijdens praktijkjaren opgedane ervaring moeten zij toegang kunnen hebben tot de functies van opvoeder, zodat deze taak doeltreffend vervuld kan worden.

De titel «opvoeder» schijnt moeilijk te kunnen worden beschermd, daar het begrip ervan zeer ruim is, doch de bescherming van het beroep als dusdanig is wel mogelijk. Het schijnt dus wenselijk dat, als het huidige wetsvoorstel wordt aangenomen, de bevoegde ministers slechts de instellingen kunnen erkennen en subsidiëren indien het personeel aan de voormelde criteria voldoet.

L'« unité de vie » est composée d'un certain nombre d'enfants et d'éducateurs, sous la responsabilité d'un chef d'unité de vie (actuellement 3 éducateurs et 15 enfants mais ce chiffre pourrait varier). Le « groupe » est constitué d'un certain nombre d'unités de vie (3 actuellement) sous la responsabilité d'un chef de groupe.

Enfin, les règles de déontologie doivent être également précisées sur le plan de la responsabilité et du secret professionnel. Il nous semble prématuré d'étudier ce problème actuellement.

En attendant que les éducateurs sociaux puissent eux-mêmes formuler ces règles, le droit commun et la jurisprudence actuelle leur est applicable, par analogie aux problèmes qui se posent dans d'autres professions, comme celle des médecins et des membres de professions paramédicales.

Geneviève RYCKJWAN-CORIN,

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

Par éducateur social, on entend la personne qui, en collaboration avec d'autres responsables et experts de services et à institutions, contribue par des contacts individuels et le travail de groupe à la maturation des enfants et des adultes qui lui sont confiés.

Dans le cadre institutionnel, il est chargé de l'éducation des enfants qui lui sont confiés. Il supplée à l'absence éducative des parents et porte une responsabilité propre dans tout le développement de l'enfant pendant la période où celui-ci lui est confié.

Par une attitude éducative appropriée, il favorise la création d'une communauté s'panouissante; afin d'accomplir sa tâche avec efficacité, il coopère avec le reste du personnel.

Le choix des activités qu'il organise doit être à ce point varié qu'il favorise un développement social, culturel et physique diversifié.

Art.2.

Nul ne peut exercer la profession d'éducateur si l'il ne possède préalablement à son engagement un diplôme spécifique d'éducateur du niveau A2 au minimum ou si, à l'ouverture de l'année académique suivant son engagement dans la profession, il ne s'inscrit à un cours conduisant à l'obtention d'un tel diplôme et s'il n'obtient son diplôme dans les cinq ans de son inscription.

Art.3.

L'éducateur, chef d'unité de vie, assure les fonctions énumérées à l'article 1er. En outre:

— il est responsable de l'organisation du groupe de vie; il supervise le travail éducatif et assure la cohésion et l'originalité du groupe.

De « leefkern » bestaat uir een bepaald aantal kinderen en opvoeders, staande onder een « kerneleider » (thans 3 opvoeders en 15 kinderen, doch dit cijfer is veranderlijk). De « groep » is samengesteld uit een bepaald aantal « leefkerken » (thans 3), onder de verantwoordelijkheid van een groepsleider.

Ten slotte dienen de regels inzake plichtenleer eveneens nader bepaald te worden wat betreft de verantwoordelijkheid en het beroepsgeheim. Wij achten het voorbarig dit probleem thans te bestuderen.

In afwachting dat de sociale opvoeders de mogelijkheid krijgen zelf deze regels te formuleren, is het thans geldende gemeenrecht en de huidige rechtspraak op hen toepasselijk, naar analogie van de problemen waarmee de andere beroepen (zoals artsen en leden van paramedische beroepen) te kampen hebben.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Onder sociaalopvoeder wordt verstaan degene die samen met andere verantwoordelijken en deskundigen uit diensten en instellingen, door individuele omgang en door groepsarbeid tot de rijpwording van de hem toevertrouwde kinderen en volwassenen bijdraagt.

In het raam van de instellingen is hij belast met de opvoeding van de hem toevertrouwde kinderen. Hij vult de opvoedende taak van de ouders aan en draagt eigen verantwoordelijkheid voor de algehele ontwikkeling van het kind tijdens de periode waarin het hem is toevertrouwd.

Door een aangepaste opvoedende houding bevordert hij het totstandkomen van een geest- en hartverruimende gemeenschap, om zijn taak doeltreffend te kunnen vervullen werkt hij samen met het overige personeel.

De door hem georganiseerde activiteiten moeten zo verscheiden zijn dat ze de sociale, culturele en lichamelijke ontwikkeling bevorderen.

Art.2.

Niemand kan het beroep van opvoeder uitoefenen indien hij vóór zijn indienstneming niet in het bezit is van op zijn minst een specifiek diploma van opvoeder niveau A2 of indien hij zich niet bij de opening van het academiejaar dat volgt op dat van zijn indiensttreding in het beroep, voor een tot de verkrijging van zulk een diploma leidende cursus laat inschrijven of indien hij zijn diploma niet binnen vijf jaar na zijn inschrijving behaalt.

Art. 3.

De opvoeder die leider van een leefkern is, neemt de in artikel 1 opgesomde functies waar. Bovendien:

— is hij verantwoordelijk voor de organisatie van de leefgroep, oefent hij toezicht uit op het opvoedingswerk van de groep en waakt hij over de samenborighed en de eigen kenmerken van deze groep;

— il recueille les observations au sujet des enfants et assure la continuité de leur éducation;
— il anime les réunions d'éducateurs de son unité et participe aux réunions des chefs-éducateurs.

Art. 4.

Nul ne peut exercer la fonction d'éducateur, chef d'unité de vie, s'il ne possède un diplôme spécifique d'éducateur du niveau Al et une année d'ancienneté dans la profession ou un diplôme spécifique du niveau A2 et trois années d'ancienneté.

Art. 5.

L'éducateur, chef de groupe, coordonne la vie des différentes unités et leur travail pédagogique; il doit en assurer la cohésion et le cas échéant, la suppléance du personnel éducatif. En outre :

- il supervise les horaires du personnel éducatif;
- il fait rapport à la direction de la vie et des besoins des groupes;
- il anime les réunions de tous les éducateurs et des éducateurs, chefs de groupe.

Art. 6.

Nul ne peut exercer la fonction d'éducateur de groupe, s'il ne possède un diplôme spécifique d'éducateur du niveau Al et trois années de fonction ou un diplôme spécifique d'éducateur du niveau A2 et dix années de fonction.

Art. 7.

Le Roi détermine ce qu'il faut entendre par diplôme spécifique d'éducateur (de niveau A2 et de niveau Al).

Art. 8.

Dispositions transitoires.

Les personnes qui ne satisfont pas aux conditions de qualifications prévues aux articles 2, 4 et 6, mais qui, à la date du 1er janvier 1976, exerçaient depuis un an au moins les fonctions d'éducateur social dans un établissement, peuvent continuer les mêmes activités dans les mêmes conditions.

2 septembre 1975.

Geneviève RYCKMANS-CORIN,
Wivina DEMEESTER-DE MEYER.

— verzamelt hij de oprmerkingen betreffende de kinderen en zorgt hij voor de continuïteit van hun opvoeding;
— animeert hij de vergaderingen van de tot zijn kern behorende opvoeders en neemt hij deel aan de vergaderingen van de hoofdopvoeders.

Art. 4.

Niemand kan de functie van opvoeder-leider van een leefkern uitoefenen indien hij niet in het bezit is van een specifiek diploma van opvoeder niveau Al en één jaar anciënniteit in het beroep telt of een specifiek diploma van niveau A2 bezit en drie jaar anciënniteit heeft,

Art. 5.

De opvoeder-groepsleider coördineert het bestaan van de onderscheiden kernen en van hun pedagogisch werk; hij zorgt voor de samenhang daarvan en, eventueel, voor de plaatsvervanging van het opvoedend personeel. Bovendien :

- oefent hij toezicht uit op de dienstregeling van het opvoedend personeel;
- brengt hij verslag uit aan de directie over het leven en de behoeften der groepen;
- animeert hij de vergaderingen van alle opvoeders en van de opvoeders-groepleiders,

Art. 6.

Niemand kan de functie van opvoeder-groepleider uitoefenen indien hij niet in het bezit is van een specifiek diploma van opvoeder niveau Al en drie jaar dienst telt of indien hij niet in het bezit is van een specifiek diploma van niveau A2 en tien jaar dienst telt.

Art. 7.

De Koning bepaalt wat dient te worden verstaan onder specifiek diploma van opvoeder (niveau A2 en niveau Al).

Art. 8.

Ouergangsbeperkingen.

De personen die niet voldoen aan de bij de artikelen 2, 4 en 6 bepaalde bekwaamheidsvooraarden maar die op 1 januari 1976 sedert ten minste één jaar de functies van sociaalopvoeder in een instelling uitoefenden, mogen dezelfde activiteiten onder dezelfde voorwaarden voortzetten.

2 september 1975.